

Krav om samsvar mellom trafikklyssystemet og kvalitetsnorm for villaks

Landsmøtet i Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) ber regjeringen endre trafikklyssystemet for regulering av vekst i oppdrettsnæringen slik at det samsvarer med kvalitetsnormen for villaks. Næringens påvirkning på villaksen må også ta hensyn til at villaksen skal kunne produsere et overskudd som kan høstes gjennom fiske. Videre ber NJFF om at trafikklyssystemet må inkludere oppdrettsnæringens påvirkninger på sjøørret og sjørøye, samt at det utvikles til også å omfatte andre miljøindikatorer som rømming og utslipp. Dette er nødvendig for at trafikklyssystemet skal kunne fungere som et tilfredsstillende verktøy for å kalibrere akseptabelt miljøavtrykk fra oppdrettsnæringen på de ville laksefiskene.

Kvalitetsnormen ble vedtatt av regjeringen i 2013. Den skal bidra til at våre ville laksebestander skal bli forvaltet slik at vi tar vare på villaksbestandene i et langsiktig perspektiv og kan høste av dem gjennom fiske. Kvalitetsnormen viser status for villaksen i de enkelte elvene gjennom graden av genetisk påvirkning fra rømt oppdrettslaks, om det er tilstrekkelig antall individer som gyter i hvert vassdrag (om gytebestandsmålene blir nådd) og om den enkelte villaksbestanden klarer å produsere et normalt høstbart overskudd. Kvalitetsnormen sier noe om tilstanden for villaksen i det enkelte vassdraget. Målet er minimal genetisk påvirkning og et høstbart overskudd som ikke reduseres ut over 20 % av det naturlige i det enkelte år.

Villaksen utsettes for en rekke påvirkninger som har betydning for tilstanden for villaksen rundt omkring i elvene og i havet. Dette har medført at antall laks som årlig vandrer inn fra havet for å gyte i elvene er mer enn halvert de siste 30 årene. Årsakene til reduksjonen i laksebestandene skyldes både menneskeskapte påvirkninger og at laksen for tiden har lav overlevelse i havet. Det er villaksen i Midt-Norge og på Vestlandet som er mest redusert.

Vassdragsutbygging, andre inngrep i elvene, sur nedbør mm er alle trusler mot villaksen.

Gyrodactylus salaris har vært en betydelig trussel, men den parasitten er man på offensiven med hensyn til å utrydde. Vitenskapelig råd for villaksforvaltning har konkludert med at disse faktorene i stor grad er stabiliserte faktorer selv om enkelte av dem fortsatt er store påvirkere.

I tillegg kommer påvirkningen fra oppdrettsnæringen. Vitenskapelig råd for villaksforvaltning fastslår i sin rapport Status for norske laksebestander 2018 at rømt oppdrettslaks, lakselus og infeksjoner knyttet til fiskeoppdrett er de største truslene mot villaksen. Trafikklyssystemet ble vedtatt for å møte utfordringene og få et system for å regulere vekst og gi forutsigbarhet for næringen. Lakselus er så langt eneste indikator i systemet.

Norske myndigheter har imidlertid vedtatt et trafikklyssystem for regulering av vekst i oppdrettsnæringen som tillater at inntil 30 % av villaksen dør på grunn av lakselus alene uten at man gir pålegg om å ta ned produksjonen. Dette er ikke i samsvar med kvalitetsnormen. I henhold til den siste skal alle påvirkningsfaktorer tas hensyn til. Sumvirkningen er avgjørende.

RESOLUSJON FRA LANDSMØTET I NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND 2018

Trafikklyssystemet skal sikre at villaksen overlever, men tar ikke hensyn til summen av alle påvirkningsfaktorene. I tillegg skal villaksen i henhold til Villaksnormen gis rom for å produsere et tilnærmet naturlig høstbart overskudd. NJFF ber norske myndigheter om å sørge for at trafikklyssystemet også tar hensyn til andre oppdrettsrelaterte påvirkningsfaktorer på de ville laksefiskene enn kun lakselus. Systemet må tilpasses kvalitetsnormen for villaks, samt at det også må omfatte oppdrettsnæringens miljøpåvirkninger på sjøørret og sjørøye. Det er en forutsetning for videre vekst i oppdrettsnæringen at den løser sine miljøutfordringer og driver miljømessig bærekraftig, herunder ikke påvirker villaksen muligheter for å produsere et så naturlig høstbart overskudd som mulig og ivaretar alle de ville laksefiskene.

Landsmøtet i NJFF vil også understreke at inntil oppdrettsindustrien er over i lukkede løsninger og den har løst sine utfordringer med lakselus, må næringens behov for leppefisk dekkes gjennom et miljømessige bærekraftig oppdrett av denne. All bruk av leppefisk som rensefisk skal ivareta god dyrevelferd for leppefisken.